

Alles wat hij op de bank heeft zitten, zou ik opstellen

In Trouw maakt oud-voetballer Jan Mulder duidelijk dat hij het niet eens is met de keuzes die de Engelse bondscoach Gareth Southgate tijdens dit EK heeft gemaakt.

TOP 5 Dit zijn de vijf meest gedenkwaardige EK-finales

Een terugblik op de vijf meest gedenkwaardige en bijzondere EK-finales tot nu toe.

5. Spanje - Italië (4-0) EK-finale 2012
Tussen 2008 en 2012 staat er geen maat op Spanje. Het wint het EK, het WK en wéér het EK. In de finale wordt Italië gekleinerd met 4-0.

4. Griekenland - Portugal (1-0) EK-finale 2004
Dat Griekenland de finale haalt, is al een verrassing. Dat ze hem ook winnen is de grootste EK-stunt ooit. Angelos Charisteas kopt zichzelf naar onsterfelijkheid.

3. Italië - Joegoslavië (1-1/2-0) EK-finale 1968
De enige finale die over twee wedstrijden is gespeeld. Joegoslavië komt 1-0 voor. Tien minuten voor tijd wordt Italië geholpen door de scheidsrechter, die om onduidelijke reden een vrije

trap geeft. Angelo Domenghini rondt af. Na 120 minuten wordt besloten om een replay in te stellen. Twee dagen later wint Italië met 2-0.

2. Frankrijk - Italië (2-1) EK-finale 2000
De Italiaanse reserves staan in de blessuretijd al te feesten. Het kan niet meer mis. Totdat Sylvain Wiltord in de 94ste (!) minuut 1-1 maakt. Met een wonderschone 'golden goal' schiet David Trezeguet Frankrijk vervolgens naar de titel.

1. Tsjecho-Slowakije - Duitsland (2-2) EK-finale 1976
De moeder aller EK-finales. De Duitsers komen 2-0 achter, rechten de rug en maken vlak voor tijd gelijk. In de strafschoppenserie laat Antonin Panenka heel Europa versteld staan door de beslissende strafschop met een stiftje in te schieten. De 'Panenka' is geboren.

Milo Lambers

Aanvoerder Giacinto Facchetti van Italië in 1968. FOTO CESARE GALIMBERTI

DRIE AANKLACHTEN Uefa is niet blij met gedrag van Engelse fans

De Engelse voetbalbond FA moet rekening houden met een straf van de Uefa. De Europese federatie heeft drie aanklachten opgesteld. Zo scheen een fan tijdens de halve finale Engeland-Denemarken met een laserpen in het gezicht Kasper Schmeichel, terwijl de Deense doelman klaar stond voor de strafschop van Harry Kane. Supporters staken ook vuurwerk af en verstoorde voor de aftrap met gefluit het Deense volkslied.

Voor de finale, zondag, zullen zo'n duizend Italiaanse supporters vanuit Italië naar Londen gaan. Zij mogen na een negatieve test 12 uur in Londen blijven. Na terugkomst in Italië moeten ze vijf dagen in quarantaine. Bij de halve finale tegen Spanje waren dinsdag (ook in Londen) alleen Italianen uit Engeland en Ierland welkom. Er waren 6500 tickets voor hen. Een vergelijkbaar aantal fans is zondag bij de finale welkom.

Italië.. Engeland.. Italië.. Engeland..

Neutraal naar een wedstrijd kijken is niks. Je bent voor de een of je bent voor de ander. Maar ja, voor welke van de twee ben je zondag dan? Italië? Of toch Engeland? De zwevende kijker dubt. Italië heeft mooie wedstrijden gespeeld, liet aanvallend voetbal zien en heeft op dit EK schitterende doelpunten gemaakt. Allemaal waar. Maar Engeland dan? Dat heeft zich toch ook niet alleen maar ingegraven? Saai en degelijk wordt hun speelwijze genoemd, maar links-back Luke Shaw is toch ook keer op keer naar voren gerend? Wordt dat minder gewaardeerd omdat hij niet de naam en de looks heeft van Leonardo Spinazzola, zijn Italiaanse collega? Ook mooi: de levenslange vriendschap tussen Roberto Mancini, de bondscoach van Italië, en Gianluca Vialli, de teammanager. Zulke vrienden gun je het ultieme succes – ook al omdat Vialli zoveel positiviteit uit-

straalt nadat hij enkele jaren geleden nog doodziek was van de alvleesklierkanker. Maar wacht even. En Gareth Southgate dan? Die correcte bondscoach van Engeland, die in een brief voorafgaand aan het toernooi het volk oppriep tot eenheid en verbinding? Die zijn afschuw uitsprak over het racisme in Engeland? Die man gun je toch ook de titel? Nou en of. De zwevende kijker twijfelt. Engeland heeft 55 jaar moeten wachten op een finaleplaats. Mogen ze eindelijk weer eens wat winnen? Ja, het is ze gegund. Italië haalde in diezelfde 55 jaar zeven keer een finale (dit is de achtste keer). Daarvan won het er drie (twee WK-finales en één EK-finale). Die Italianen komen dus niks tekort. Maar wacht even: Engeland moest toch niet voor niets 55 jaar wachten? Dat was toch hun eigen schuld? Ze bakten er toch gewoon niet veel van? Him, ja, daar zit ook wel weer wat in. De zwevende kijker is er nog niet uit, wikt en weegt verder en wenst alle andere zwevende kijkers succes.

Theo Brinkman

INTERVIEW Voetbalhistoricus Rob Siekmann over het EK

'Totaalvoetbal is inmiddels de norm geworden'

Dit EK had de kroon op het werk van Ronald Koeman moeten zijn, zegt Rob Siekmann, emeritus hoogleraar sportrecht en voetbalhistoricus. „Frank de Boer wilde die speelwijze kopiëren maar had de organisatie nooit op orde. Er was geen plan B.”

Oegstgeest ■ Het is gevoelsmatig lang geleden maar de resultaten én het spel onder bondscoach Koeman tijdens de wedstrijden in de Nations League konden Siekmann zeker bekoren. „Het was verdedigend weliswaar nog wat fragiel maar er zat een idee achter. De organisatie stond en Koeman had het geluk dat hij in Virgil van Dijk een natuurlijke leider op het veld had staan. De Boer miste echte persoonlijkheden en daarbij was zijn hand nooit zichtbaar. Het Nederlands elftal stond in het veld met het idee van 'we gaan straks de 1-0 maken'. Maar als dat doelpunt lang uitblijft, moet je iets anders verzinnen.”

Fenomeen

Siekmann publiceerde meerdere boeken over voetbal waaronder het onlangs verschenen 'De Hollandse School van het totaalvoetbal'. Een literatuurstudie waarin Siekmann de herkomst en de betekenis van het fenomeen 'totaalvoetbal' verklaart. Dat doet hij aan de hand van tal van publicaties en voetbalvisies van topcoaches waardoor een alomtvattend beeld is ontstaan.

Willem van Hanegeem noemde de term totaalvoetbal ooit een verzinzel van journalisten. Volgens hem ontstond het gewoon tijdens het WK in 1974 zonder dat er veel over

was gesproken. De spelers zochten het uit en dit was de manier waarop er het best gevoetbald kon worden. „Maar Rinus Michels hield wel degelijk uitgebreide besprekingen”, aldus Siekmann.

Eigenlijk is het totaalvoetbal in de loop der jaren de norm geworden, zegt Siekmann. „De meeste teams proberen zo veel mogelijk gegroepeerd op te bouwen en soms een linie over te slaan. Je ziet dat er soms veel druk wordt gegeven maar defensief staat het als een huis. Er is geen paniek wanneer het lang 0-0 staat.”

In Italië is het aloude catenaccio nooit ver weg. „Helenio Herrera maakte er in de jaren zestig met Internazionale naam mee, maar catenaccio is eigenlijk ontstaan in Salerno. De trainer van Salernitana zag hoe vissers een tweede net gebruikten om de weg geglipte vissen op te vangen. Dat heeft hij vervolgens toegepast op zijn ploeg. Hij creëerde als het ware een extra vangnet.”

„Het gaat om de intentie die er achter zit. Het systeem is een startpunt

Vreugde bij de Italianen na het winnen van de penaltyserie tegen Spanje en het bereiken van de finale. „Hun manier van voetballen is interessant. Soms zetten ze veel druk, maar tegelijkertijd staat het defensief als een huis”, aldus Rob Siekmann.

In de manier van voetballen herken je vaak de volksaard terug. Maar soms is die identiteit onzichtbaar. „Neem de Duitsers”, aldus Siekmann. „Ze speelden dit toernooi on-Duits. Ze zijn onder Löw overgegaan op combinatievoetbal en dat bracht hen veel succes. Maar op dit EK leken ze geen geloof te hebben in het winnen van wedstrijden. Die gemiste kans van Thomas Müller tegen Engeland was typerend. Duitsland was te veel bezig met de uitvoering maar miste de drang naar het doel.”

De Engelsen zijn in het verleden nooit in de buurt gekomen bij het Hollandse totaalvoetbal van weleer. Toch is er duidelijk een kentering zichtbaar. „Engeland gaat er altijd vol voor. Met veel passie. Het kick and rush blijft je terug zien. Maar ze spelen gegroepeerd en jagen

Spanje soms tegen de zogenaamde kleintjes lang aan het zoeken is. Ook de mindere ploegen spelen tegenwoordig gegroepeerd en kunnen allemaal tegenhouden. Als Spanje defensief steekjes laat vallen, kunnen ze zomaar in de val lopen. Dan domineer je, zoals tegen Italië, weliswaar de wedstrijd maar sta je toch met lege handen.”

Tja, en dan Oranje. Wat ging er allemaal mis dit toernooi? „Je hebt ten eerste persoonlijkheden nodig in het veld. Frenkie de Jong zou de dirigent kunnen zijn maar was dat niet. Spelers en trainers moeten in elkaar geloven en dat gevoel was er niet. Het uitgangspunt van Frank de Boer was prima maar de accenten ontbraken. Zoals Koeman en eerder Van Gaal wel deden. Je moet als ploeg kunnen verrassen door om te schakelen. Waarom pas in de

slotfase de lange bal hanteren? Wanneer je dat eerder doet, verwacht de tegenstander dat niet en liggen er mogelijkheden. Oranje wist niet wat het moest doen na die rode kaart van De Ligt. Dat is vreemd. Je kunt ook met tien man de tegenstander onder druk zetten. Dat is trainbaar.”

Bondscoach

Zou een buitenlandse bondscoach een alternatief zijn? Dat ziet Siekmann niet zo snel gebeuren. „Al zie je in sporten als volleybal en handbal dat een buitenlandse coach wel iets extra's kan toevoegen. Misschien is een Italiaanse assistent-coach een optie. Iemand die zich toelegt op de verdedigende accenten. Want dat is uiteindelijk wel de basis van ons aanvallende voetbal.”

RECHTERKRUISSING Gino heeft alles over voor de finale. Alles

De finale! Italië treft Engeland zondagavond op Wembley en Gino D'Onorio is erbij. Zonder slag of stoot ging dat niet voor de Italië-fan uit Hoorn. „Ik zit hier al sinds maandag in quarantaine in een hotel. Zaterdagochtend moet ik testen en dan mag ik 's avonds het hotel uit. En dan zondag naar Wembley!” D'Onorio, kind van een Italiaanse vader, steunde Italië in Rome tijdens de groepsfase en ook bij de kwartfinale tegen België, in München, zat hij in het stadion. „Ik had ook een kaart voor de achtste finale tegen Oostenrijk, maar dat was niet te doen met de strenge quarantaineregels in Engeland.” Die restricties weerhielden hem er niet van om nog eens goed na te denken of hij niet alsnog zou afreizen

naar Londen. „Je moet bij aankomst tien dagen in quarantaine of je moet na de vijfde dag negatief getest worden. Dus als ik hier op maandag zou zijn, kon ik de finale precies halen. Zondag heb ik alles geregeld.” Hij had ook al een kaartje voor de halve finale van dinsdag tegen Spanje, maar die wedstrijd liet hij schieten. Hij zat immers in quarantaine in zijn hotel. „Je gevoel zegt 'schijt, ik ga gewoon.' Maar mijn maag zei dat ik het niet moest doen. Ze controleren hier streng, je kunt gebeld worden en ze kunnen je zelfs bezoeken. Er staat een boete op van duizend euro, maar ook moet je dan alsnog tien hele dagen in quarantaine.” Dus verkocht hij zijn kaart voor de halve finale via Facebook en keek D'Onorio tv op zijn hotelkamer, op

een steenworp afstand van Wembley. „Ik zit in Paddington, twee metrohaltes van het stadion. Die wedstrijd was een rollercoaster. Vooral omdat Spanje zeker voor rust beter was. Bij twee penalty's heb ik mijn hoofd in mijn kussen gedrukt. En na afloop heb ik als een kind staan juichen in mijn kamer.” Toch was er buiten het feit dat Italië de finale nog moest zien te bereiken nog wel een probleem: een kaartje. „Via de jongen aan wie ik mijn kaartje voor de halve finale verkocht, heb ik dat kunnen regelen. Wie goed doet, goed ontmoet! In 2000 was ik bij de verloren finale tegen Frankrijk. Die teleurstelling moet nu worden rechtgezet. In het hol van de leeuw!”

Hollandse School

Het totaalvoetbal van de Hollandse School laat zich het best omschrijven als het type voetbal waarin verdedigers aanvallen en aanvallers verdedigen. Met veel positiewisselingen tussen de linies en constant jagen op de bal. Oranje maakte er in 1974 faam mee in een 4-3-3-systeem met een inschuivende libero en een meevoetballende doelman.